

Programa d'Histologia (codi 34701)
Grau en Odontologia
Curs 2013-14

2ⁿ Quadrimestre. 1er Curs

HISTOLOGIA

Formació Bàsica. Caràcter quadrimestral. ECTS: 6.

COORDINADOR DE L'ASSIGNATURA

Prof. José Javier Martín de Llano

COORDINADORA DE LA UNITAT

Prof^a. Amparo Ruiz Saurí

PROFESSORS RESPONSABLES DE L'ASSIGNATURA

Prof. Amando Peydró Olaya

Prof^a. Carmen Carda Batalla

Prof^a. Rosa Noguera Salva

Prof^a. Amparo Ruiz Saurí

Prof^a. María Sancho-Tello Valls

Prof. José Javier Martín de Llano

Prof^a. Pilar Molina Aguilar

Prof^a. Carmina Montoliu Félix

Prof. Santiago Peydró Tomás

PROGRAMA DE LLIÇONS TEÒRIQUES

1. Concepte i classificació dels teixits. Teixit Epitelial. Epitelis de revestiment. Citologia dels epitelis de revestiment. Significació odontològica.
2. Epitelis glandulars. Glàndules exocrines i endocrines. Citologia dels epitelis glandulars. Significació odontològica.
3. Teixit conjuntiu. Estructura i components. Estudi de la membrana basal.
4. Classificació i varietats del teixit conjuntiu. Significat odontològic.
5. Teixit adipós. Teixit melànic. Teixit cartilaginós. Significació odontològica.
6. Teixit ossi. Estructura. Components. Tipus histològics d'os.
7. Ossificació. Modelació i remodelació òssia. Significació odontològica.
8. Sang: cèl·lules sanguínies. Sistema monòcit-macròfag. Significat odontològic.
9. Teixit muscular. Variants estriades i llises. Significació odontològica.
10. Teixit nerviós. Neurona i sinapsi.
11. Glia. Fibra nerviosa. Significació odontològica.
12. Patró general de la dentició humana, estructura de la dent i periodonto, estudi de l'histogènesi general i bucodentària.
- 13-14 Odontogènesi coronària i radicular.
- 15-16. Esmalt i amelogènesi.
17. Complex pulpo-dentinari. Estructura de la dentina i de la polpa.

18. Formació i maduració del complex pulpo-dentinari.
19. Periodonto d'inserció. Components. Estudi del cement i la cementogènesi.
20. Lligament peridentari i os alveolar.
21. Periodonto de protecció. Components. Estudi del periodonto marginal i la unió epitelial.
22. Moviments dentaris.
23. Cobertes superficials de la dent.
24. Mucosa oral de revestiment. Particularitats del llavi i galta.
25. Mucosa oral masticatòria: paladar i geniva.
26. Mucosa oral especialitzada: llengua i sistema gustatiu.
27. Glàndules salivals majors i menors.
28. Estructures de veïnat: complex tèmporo-mandibular, cavitats rinosinusals i sistema amigdalar.
29. Estructura comparativa de les dents primàries i permanents. Modificacions bucodentals relacionades amb l'edat.
30. Formació, renovació i envelliment dels teixits. Enginyeria tissular.

PROGRAMA DE PRÀCTIQUES

Pràctiques de microscòpia

Planificades en 7 sessions de 2 hores de duració. En cada sessió s'oferirà una sèrie de preparats en els que els alumnes hauran d'analitzar les característiques histològiques d'ells. Prèvia a la visualització per part dels alumnes dels diversos preparats, es fa una xicoteta revisió dels objectius a aconseguir, utilitzant per a tal fi una videocàmera adaptada a un microscopi i tot això connectat a un sistema de circuit tancat de televisió. Es controlarà l'assistència.

Les pràctiques d'observació microscòpica es realitzaran sempre després de l'explicació dels temes teòrics corresponents, i en elles es discutiran també les làmines diagnòstiques del tema.

1. Teixit epitelial i Teixit conjuntiu.
2. Cartílag, os i sang.
3. Teixit muscular, Nervis central i perifèric.
4. Odontogènesi i estructura dentària.
5. Periodonto d'inserció.
6. Llavi, mucosa oral comuna i especialitzada.
7. Glàndules salivals i complex tèmporo-mandibular.

Làmines diagnòstiques

Sèrie d'imatges histològiques relacionades amb el temari, accessibles des de la pàgina web, perquè l'alumne les treballa al llarg de l'assignatura.

Seminaris temàtics

Planificats en 6 sessions. Els estudiants es prepararan un tema proposat pel professorat, ajudant-se amb diapositives, que exposaran al professor i a la resta d'alumnes durant 5-8 minuts. Els temes són complementaris als exposats en el programa de teoria. Es controlarà l'assistència.

Blocs temàtics a desenrotllar:

1. Sistema tegumentari. Significat odontològic.
2. Sistema nerviós central i perifèric. Significat odontològic.
3. Aparell circulatori i Sistema hemolinfoide. Significat odontològic.
4. Aparell respiratori i Sistema endocrí. Significat odontològic.
5. Aparell digestiu i Sistema genitourinari. Significat odontològic.

6. Sessió de revisió d'imatges diagnòstiques.

OBJECTIUS

L'objectiu fonamental és el de formar els estudiants en el coneixement de l'estructura dels teixits com a components del cos humà, i especialment els de l'àrea bucodental i els components del sistema estomatognàtic, en estat de salut.

- L'alumne haurà de conèixer i comprendre els conceptes de teixit, òrgans i sistemes, així com l'origen, propietats i funcions de les distintes estructures histològiques.
- Haurà de ser capaç d'utilitzar estos coneixements i de relacionar-los amb els de disciplines com ara la Citologia, Biologia, Bioquímica, etc.
- L'alumne deurà, d'altra banda, perfeccionar la capacitat d'observació, descripció i anàlisi.
- Adquirir una certa familiarització amb l'instrumental i les tècniques experimentals més habituals en els laboratoris d'Histologia.
- Ser capaç de realitzar descripcions microscòpiques simples que posen de manifest i identifiquen els teixits i òrgans estudiats.
- L'alumne deurà a més adquirir una actitud de curiositat i d'iniciativa, si és possible, en la investigació de les cèl·lules, teixits, òrgans i sistemes.

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

- AVERY. Principios de Histología y Embriología bucal con orientación clínica. Ed. Elsevier-Mosby (2007, 3ª edició).
- GARANT. Oral cells and tissues. Ed. Quintessence (2003).
- GARTNER i HIATT. Texto atlas de Histología. Ed. McGraw-Hill Interamericana (2008, 3ª edició).
- GENESER. Histología. Ed. Médica Panamericana (2000, 3ª edició).
- GÓMEZ DE FERRARIS i CAMPOS MUÑOZ. Histología, Embriología e Ingeniería Tisular bucodental. Ed. Médica Panamericana (2009, 3ª edició).
- JUNQUEIRA i CARNEIRO. Histología básica. Texto y atlas. Ed. Elsevier-Masson (2005, 6ª edició).
- KIERSZENBAUM i TRES. Histología y Biología Celular. Introducción a la anatomía patológica. Ed. Elsevier España S.L. (2012, 3ª edició).
- KÜHNEL. Atlas color de Citología e Histología. Ed. Médica Panamericana (2005, 11ª edició).
- NANJI. Ten Cate's Oral Histology: development, structure, and function. Ed. Elsevier-Mosby (2013, 8ª edició).
- SCHROEDER. Oral structural biology: embryology, structure and function of normal, hard and soft tissues of the oral cavity and temporomandibular joints. Ed. Thieme (1991).
- STEVENS i LOWE. Histología humana. Ed. Elsevier España (2006, 3ª edició)

AVALUACIÓ

La qualificació final es determina per mitjà de la valoració conjunta de les activitats i proves escrites realitzades en relació amb els continguts teòrics i pràctics.

Avaluació teòrica

Significarà el 60% de la qualificació final. Es realitzarà per mitjà de prova escrita que versarà sobre els continguts del programa teòric i tindrà com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements:

- 4 punts: 40 preguntes tipus test (5 respostes, 1 verdadera/4 falses).

Criteris de qualificació: 0,1 punt/pregunta encertada; es restarà 0,025 punts per cada pregunta mal contestada.

- 2 punts: 4 preguntes de redacció, amb extensió de la resposta limitada.

Criteris de puntuació: de 0 a 0,5 punts/pregunta

Avaluació pràctica

Significarà el 40% de la qualificació final. Es realitzarà per mitjà d'avaluacions escrites, microscòpiques i avaluació continuada de la participació en les diferents activitats. S'avaluarà l'adquisició de les habilitats relacionades amb les competències generals i específiques conforme les següents puntuacions màximes:

- 1,5 punts: reconeixement de 5 estructures histològiques dels preparats estudiats en les pràctiques microscòpiques (0,3 punts/estructura), per mitjà d'un examen pràctic obligatori.
- 1 punt: diagnòstic de 5 làmines fotomicroscòpiques diagnòstiques (0,2 punts/làmina), en examen conjunt amb l'avaluació teòrica.
- 0,5 punts: resolució de 5 preguntes tipus test referents als seminaris temàtics (5 respostes, 1 verdadera/4 falses), en examen conjunt amb l'avaluació teòrica.
- 0,5 punts: valoració de l'exposició del tema proposat.
- 0,5 punts: avaluació continuada de les activitats corresponents a pràctiques microscòpiques i seminaris temàtics.

S'aprovarà l'assignatura amb una nota igual o superior a 5, amb un mínim de 3 en la teoria i 2 en la pràctica.

PÀGINA WEB

<http://www.uv.es/histomed>